

E-učenje in spletna učilnica »Glasba z Orffovimi glasbili«

E-learning and Virtual Classroom »Playing Music with Orff Instruments«

Jožko Lango

Osnovna šola Majde Vrhovnik, Ljubljana
jozko.lango@guest.arnes.si

Povzetek

Sodobna tehnologija se vključuje v pouk. Pomembno vlogo igra e-učenje in ostale oblike spletnega učenja in poučevanja. Pri poučevanju glasbene vzgoje uporabljamo različno programsko opremo, notacijske programe. V prvem delu prispevka predstavljam notacijski program in spletno učilnico Finale Note Pad, v drugem delu pa spletno učilnico »Glasba z Orffovimi glasbili«. V tej učilnici so zapisane skladbe s priredbami za Orffova glasbila v programu Finale Note Pad. Namen prispevka je izpostaviti pozitivne izkušnje uvajanja e-učenja v interesno dejavnosti Orffov krožek. V to dejavnost so vključeni učenci od drugega do šestega razreda. V letošnjem šolskem letu je poskusno zaživela spletna učilnica, v katero sem postavil skladbe z zapisanimi spremljavami. Učenci lahko poslušajo skladbe doma, prav tako pa lahko istočasno prisluhnejo zapisanim spremljavam za različna Orffova glasbila. Seveda morajo imeti tudi na domačem računalniku naložen notacijski program Finale Note Pad. V klasični učilnici pa računalnik zamenjajo avtentična glasbila, na katera učenci odigrajo zapisane spremljave. Delo v interesni dejavnosti je prav s pomočjo te učilnice potekalo hitreje in učinkovitejše. Predstavljen primer kaže številne prednosti poučevanja glasbene vzgoje z uporabo IKT, saj spodbuja notranjo motivacijo, samostojnost in lastno aktivnost ter raziskovanje in konstruktivistični pristop k učenju.

Ključne besede: osnovna šola, drugo triletnje, IKT, e-učenje, spletna učilnica

Abstract

Modern technology is becoming an integral part of teaching. E-learning and other forms of virtual learning and teaching play an important role in this. We can use different software and notation programs while teaching music. In the first part of the article I present the notation program and virtual classroom Finale Note Pad while in the second part the virtual classroom "Playing music with Orff instruments" is described in more detail. Here, the tracks with musical adaptation for Orff instruments

are written in Finale Note Pad. The purpose of my article is to expose the positive experience of introducing e-learning into the Orff after-school activity for pupils aged 8 to 12 years. This year I have set up an experimental virtual classroom with tracks and accompaniments. The pupils can listen to the tracks on their home computer while at the same time listening to the musical accompaniment for different Orff instruments. Finale Note Pad is of course a prerequisite. Afterwards, at school, the computer is replaced with authentic instruments on which the pupils can play written accompaniments. This makes the teaching faster and more efficient. The article therefore exposes numerous advantages of teaching music through the use of ICT for it encourages intrinsic motivation, independence, self-activity and research as well as a constructivist approach to learning.

Keywords: primary school, second triennium, ICT, e-learning, virtual classroom

1 Uvod

Tehnologija omogoča sodobno oblikovan pouk. To pomeni, da nam pomaga uresničevati cilje pouka. Omogoča nam integrativnost, interaktivnost in komunikacijo (Blažič idr., 2003). Zelo pomembno je tudi dejstvo, da se oblike in metode dela dopolnjujejo in tako omogočajo vsakemu učencu uspešnost pri učenju (Mason, 1994). Uvajanje tehnologije je seveda odvisno od ciljev pouka. Prav gotovo pa na to vpliva tudi naklonjenost učitelja do uvajanja sodobnega poučevanja (Blažič idr., 2003).

Številne raziskave so pokazale, da omogoča uvajanje IKT v pouk večjo učno uspešnost učencev, razvija višje oblike mišljenja in učenje z reševanjem problemov, spodbuja motivacijo pri učencih in jim je pomoč pri oblikovanju delovnih navad (Roblyer, 2006). Spreminja se tudi vloga učitelja. Pouk je problemsko zasnovan in vključuje aktivno vlogo učencev pri delu. S tem ohranja notranjo motivacijo za delo in razvija kritično mišljenje (Rudolph idr., 2005; McDowall, 2003; Lango, 2007b; Borota, 2007; Rebolj, 2008).

Tehnologija ni le učinkovit pripomoček za poučevanje, pripomoček je tudi v vlogi transformacije, saj omogoča razvoj posameznih glasbenih dejavnosti komponiranja, poslušanja in izvajanja. Uporabna je za učenje in utrjevanje znanj, pri razvijanju ritmičnega, melodičnega in harmonskega posluha kot tudi pri ustvarjanju. Omogoča dostop do glasbenih primerov, daje možnost pri oblikovanju posnetkov za potrebe plesnih koreografij, snemanje in predvajanje lastnih posnetkov. Prednost IKT je tudi v samostojnem domačem delu, kjer lahko učenci utrjujejo različna glasbena znanja (Valant, 2009). Pri tem je pomembno, da se v teh različnih vlogah izražajo tudi mlajši učenci (Beckstead, 2001). Učenci jo doživljajo kot pripomoček za razumevanje glasbene teorije, prav tako pa razvijajo svoje slušne spretnosti (Buehrer, 2000). Razvija tudi kritično poslušanje in skupinsko dinamiko, komunikacijske spretnosti, sodelovanje (Greher, 2004; Lango, 2006, 2007a; Borota, 2007). Vključevanje IKT pozitivno vpliva na improvizacijo in ustvarjalnost učencev (Addessi in Pachet, 2005; Borota, 2007; Valant, 2009). Sodobne oblike dela vključujejo tudi pomoč pri oblikovanju določenih glasbenih izdelkov, tutorstvo (Resse, 2001; Bush, 2001). Po mnenju raziskovalcev ima uvajanje IKT vpliv tudi na kognitivno področje, na uspešnost, zadovoljstvo in motivacijo (Leggette, 2002; Gleen, Fitzgerald, 2002).

V prispevku je predstavljena zasnova in opis rabe spletne učilnice za delo v okviru Orffovega krožka. Predstavljene so prednosti takega načina poučevanja ter nakazane smernice za nadaljnje delo.

2 Osrednji del

2.1 Orffova ideja

Osnovni cilj metodološkega sistema Carla Orffa je omogočiti vsem otrokom, da odkrijejo poti za izražanje skozi glasbo kot posamezniki in kot člani skupin. Najpomembnejšo vlogo zavzemajo glasbene izkušnje. Pri odkrivanju glasbe so pomembne naslednje komponente: glasbena ustvarjalnost, gibanje, instrumentalno izvajanje, glasbeno branje in pisanje in glasbene vsebine.

Da bo otroci lahko **ustvarjali zvoke**, ni potrebno znanje glasbene notacije. Zvočne vzorce lahko sestavljajo prosto in jih potem lahko sestavljajo v glasbene stvaritve. Vse izkušnje si pridobijo slušno. Poleg ustvarjanja je zelo pomembno **gibanje**. Poudarek je na prostem, inventivnem in neoviranem gibanju. Spodbuda je lahko zgodba, govor, petje ali instrumentalna glasba. Najzgodnejše glasbene izkušnje se nanašajo na gibanje, ritmični govor in petje. Šele ko otrok usvoji določene spretnosti, uvedemo instrumente, ki jih je avtor razvil za izpopolnjevanje glasbenih sposobnosti. **Igranje na instrumente** je najprej povezano z imitiranjem, kasneje pa ga uporabljamo za raziskovanje zvokov in ustvarjanje z njimi. Orff ni razvil posebne metodologije **glasbenega opismenjevanja**. Poudaril je, da se mora otrok najprej naučiti glasbene govorice, nato jo šele lahko zapiše. Zvok je pred simbolom. Materiale za zgodnje glasbene izkušnje sestavljajo **otroške pesmi** iz različnih kultur. Pomembno mesto zavzema otrokova lastna kreativnost.

Med elemente Orffovega metodološkega sistema sodijo:

- **dejavnosti glasbene rasti**, ki vključujejo govor (verzi, izštevanke, besedne igre ali pesmi), gibanje (čutenje dob in konstantnost tempov), petje (ugotavljanje tonskih razmerij), instrumentalno igro (raziskovanje instrumentov in njihovih zvočnih barv) in poslušanje glasbe (aktivno sodelovanje, razvijanje otrokovega pojmovnega in estetskega zavedanja),
- **pedagoški proces glasbene rasti**, ki vsebuje imitacijo, raziskovanje glasbenega okolja, glasbeno opismenjevanje in improvizacijo (induktivna pot)
- **osnove glasbene teorije**, kjer avtor poudarja pomen ostinata (ritmični, ritmično-melodični ali harmonski vzorec, ki se ponavlja skozi vso skladbo, običajno v istem glasu), melodične vzgoje, pedalnih tonov (ležeči toni, ki jih običajno najdemo v basu ali drugih glasovih) in bordunov (nepretrgano zveneč ton ali akord) ter gibljivih bordunov (dvozvonce ali akord, katerega toni nepretrgano vendar se ne pojavljajo hkrati, temveč deljeno) (Pesek, 1997).

Skupinsko delo, muziciranje pomeni več kot zaigrati skladbo. Pomeni, da so sodelujoči notranje povezani z glasbeno vsebino. Pri tem gre za medsebojno komunikacijo, pomoč, razvijanje ritmičnega in melodičnega posluha, posluha za oblike, večglasje in harmonijo, glasbeni tempo, dinamiko, glasbeni spomin, domišljijo, ... Skupno muziciranje človeči. Pripravlja na »življenje drug z drugim« (Voglar, 1989).

2.2 E-učenje

Kaj je e-učenje? American Society for Training & Development (Mason, Rennie, 2006) meni, da je to oblika učenja, ki zajema uporabnost in procese. Procesni so usmerjeni v učenje, povezano z internetom, računalnikom, virtualno učilnico in digitalnim sodelovanjem. Taka oblika dela omogoča oblikovanje, sodelovanje, izmenjavo znanj kadarkoli in kjerkoli (Mason, Rennie, 2006). Prav tako sta značilnosti e-učenja neodvisnost od kraja, kjer poteka, in

fleksibilnost dela. Na ta način se lahko povečajo dejavnosti v okviru samega učenja (Andrade idr., 2008).

Številni avtorji vidijo prednost e-učenja v izmenjavi izkušenj, spodbujanju lastne aktivnosti in medsebojnem sodelovanju. E-učenje oblikuje konstruktivistično učno okolje, pri katerem so pomembni učni pripomočki, sodelovanje in dialog, medsebojna podpora in povezanost (Jonassen, 1999). Osrednje mesto zavzema učenje z lastno aktivnostjo (learning by doing), prav tako pa ima pomembno vlogo povratna informacija (Andrade idr., 2008). Vključevanje sodobnih oblik in metod dela vpliva na kvaliteto učenja, ki se kaže v lastnem odkrivanju in raziskovanju ter vseživljenjskem učenju (Mason, Rennie, 2006).

E-učenje omogoča izbiro lastne poti do znanja, to pa ustreza mnogim učnim stilom. Učni stili so kombinirani, tako jim lahko omogočimo različne načine posredovanja informacij. Vizualno-verbalno orientirani učenci imajo najraje predstavitev v programu PowerPoint, slikovno gradivo. Vizualno-neverbalni tip učencev se uspešno učijo v e-okolju, ki vsebuje filme, diagrame. Učenci slušno-verbalnega tipa potrebujejo slušne oz. govorno posredovane informacije. Sem sodijo govorni posnetki. Učenci, ki pripadajo kinestetično-tipalnemu učnemu stilu, potrebujejo materialni svet, ki ga spoznavajo fizično. Tako jim v e-okolju lahko ponudimo 3D-animacije, posnetke eksperimentov (Rebolj, 2008).

2.3 Spletna učilnica

Ena od oblik e-učenja je Moodle ali spletna učilnica. Moodle je eden izmed programskih paketov za urejanje in oblikovanje učenja preko spleta. Pri tem se pojavita dve področji in sicer sistem za področje poučevanja (LMS-Learning Management System) in sistem za upravljanje tečajev (CMC-Course Management System).

Kaj beseda Moodle pomeni?

Moodle – Modularno objektno usmerjeno razvojno učno okolje (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment), prav tako pa v angleščini pomeni ukvarjati se s čim sproščeno, brez posebnega načrta.

Moodle nam omogoča oblikovanje mreže spletnih strani, ki jih imenujemo spletna učilnica. V njej lahko objavljamo različna učna gradiva, datoteke, povezave na različne spletne strani, kvize, domače naloge, prav tako pa dodajamo različne naloge in vprašalnike. Z učenci, starši ali drugimi udeleženci lahko razpravljamo na forumih o določeni temi, predstavljamo določena mnenja in vrednotimo opravljene naloge.

Moodle je zasnovan na ideji, da se ljudje največ naučimo z lastnim delom, to je učna tehnologija, ki nam pomaga pri učenju, ki sloni na ideji konstruktivistov. Tako Moodle omogoča aktivno delo z učnim programom ter o tem tudi neposredno komunikacijo z ostalimi obiskovalci spletne učilnice. To pa spodbuja možnost izmenjave idej in sodelovalnega učenja (forumi, klepetalnice, sistemi Wiki...). (Valenčič, 2007, Sulčič, 2007).

3 Spletna učilnica 4. a razreda

Tudi sam sem bil pred leti »prisiljen« spoznavati prednosti take spletne učilnice in lahko brez težav potrdim, da me je zadeva začela zares zanimati. Najprej sem v okviru doktorskega študija na Pedagoški fakulteti oblikoval preprosto spletno učilnico za program Finale Note Pad (<http://skupnost.sio.si/course/view.php?id=792>).

Finale Note Pad

[Finale Note Pad, predstavitev PowerPoint](#)

Kakšen program je Finale Note Pad in kaj nam omogoča?

- Sekvenčni notacijski program.
- Omogoča poslušanje zapisanega po delih ali v celoti.
- Z njim lahko oblikujemo učni proces tako, da lahko dosegamo višje taksonomske ravni ciljev, spodbuja inovativno učenje.
- Upošteva načela vseživljenjskega učenja, učno okolje se seli izven šole.
- Spodbuja sodelovalno učenje, individualizacijo in diferenciacijo.
- Krepi notranjo motivacijo, konstruktivističen pristop k učenju.
- Spreminja se vloga učitelj – učenec. Učenec je aktiven pri svojem delu, učitelj ga pri učenju usmerja.
- Spreminja se način vrednotenja dela učencev, portfolio.

V okviru tega dela je nastal tudi poseben portfolio, listovnik za vrednotenje in ocenjevanje dela učencev.

Spletna učilnica je tako nadgradnja dela. Vanjo sem vključil le nekaj tem in nalog za učence. Ko smo to učilnico obiskovali skupaj z učenci, me je vedno bolj začelo zanimati, kaj vse lahko še učencem ponudim.

Med drugimi možnostmi je bilo tudi oblikovanje melodije preko e-učenja. Učenci so skupaj oblikovali melodijo, nato pa je vsak oblikoval svoj del ritmične spremljave. Ko je zaključil je svoj »izdelek« poslal po e-pošti poslal sošolcu. Ta je dodal svojo spremljavo in jo poslal tretjemu sošolcu. Zadnji je dokončal ritmično spremljavo in izdelek poslal učitelju.

PESEM

Neja, Aleksandra, Eva B.

Voice

Pe - sem je most, ki raz - li - čno - sti spa - ja, je kot stu - de - nec, ki

Percussion 1

Percussion 2

Percussion 3

Perc. 1

Perc. 2

Perc. 3

na - se živ - lje - nje kra - si.

Perc. 1

Perc. 2

Perc. 3

otno
rične

Primer za nastajanje melodije preko e-učenja.

PESEM

Neja, Aleksandra, Eva B.

Voice

Pe - sem je most, ki raz - li - čno - sti spa - ja, je kot stu - de - nec, ki

Percussion 1

Percussion 2

Percussion 3

že - jo ga - si. Son - ce, ki go - re - le - de - ne od - ta - ja, vo - ža, ki

Perc. 1

Perc. 2

Perc. 3

na - še živ - lje - nje kra - si.

Perc. 1

Perc. 2

Perc. 3

PESEM

Neja, Aleksandra, Eva B.

Voice

Pe - sem je most, ki raz - li - čno - sti spa - ja, je kot stu - de - nec, ki

Percussion 1

Percussion 2

Percussion 3

že - jo ga - si. Son - ce, ki go - re - le - de - ne od - ta - ja, ro - ža, ki

Perc. 1

Perc. 2

Perc. 3

na - še živ - lje - nje kra - si.

Perc. 1

Perc. 2

Perc. 3

ii,
ia

esmi,
tri
ave.

Zame je to delo postalo izziv in tako sem zasnoval spletno učilnico za 4. a razred, v katerem sem poučeval v letošnjem šolskem letu. (<http://193.2.241.99/portal/moodle/course/view.php?id=71>). V to učilnico sem vključil vsa predmetna področja. Pri tem je bilo zanimivo, kaj vse smo našli in kako je spletna učilnica dobivala svojo podobo še med poukom. Učenci so predlagali določene spremembe, le-te sem potem upošteval in jih dodal v učilnico. Med najbolj obiskanimi področji so bili matematika, naravoslovje in tehnika in glasbena vzgoja.

Glasbena vzgoja je postalo področje, ki sem mu posvetil kar veliko časa pri iskanju posameznih datotek in povezav na različne spletne strani. Jutranja srečanja je popestrila deževna glasba, ure glasbene vzgoje pa prav gotovo spremljave, ki so jih učenci sami napisali. Zelo zanimivo je bilo, ker smo njihove izdelke lahko slišali vsi. Ko je potem zazvenela napisana melodija, so jo učenci lahko popravili in ji dodali končno obliko. Le-to so potem poslušali v celoti, jo odigrali skupaj z »računalniškim instrumentom«
Interaktivna tabla pa jim je notni zapis celo predstavila. Kakšen dosežek. Učenci so dobili dostop do programa Finale Note Pad in potem so lahko kar od doma, ob e-učenju oblikovali svojo melodijo.

Od tu pa je bil samo še korak do zadnjega poglavja, spletne učilnice

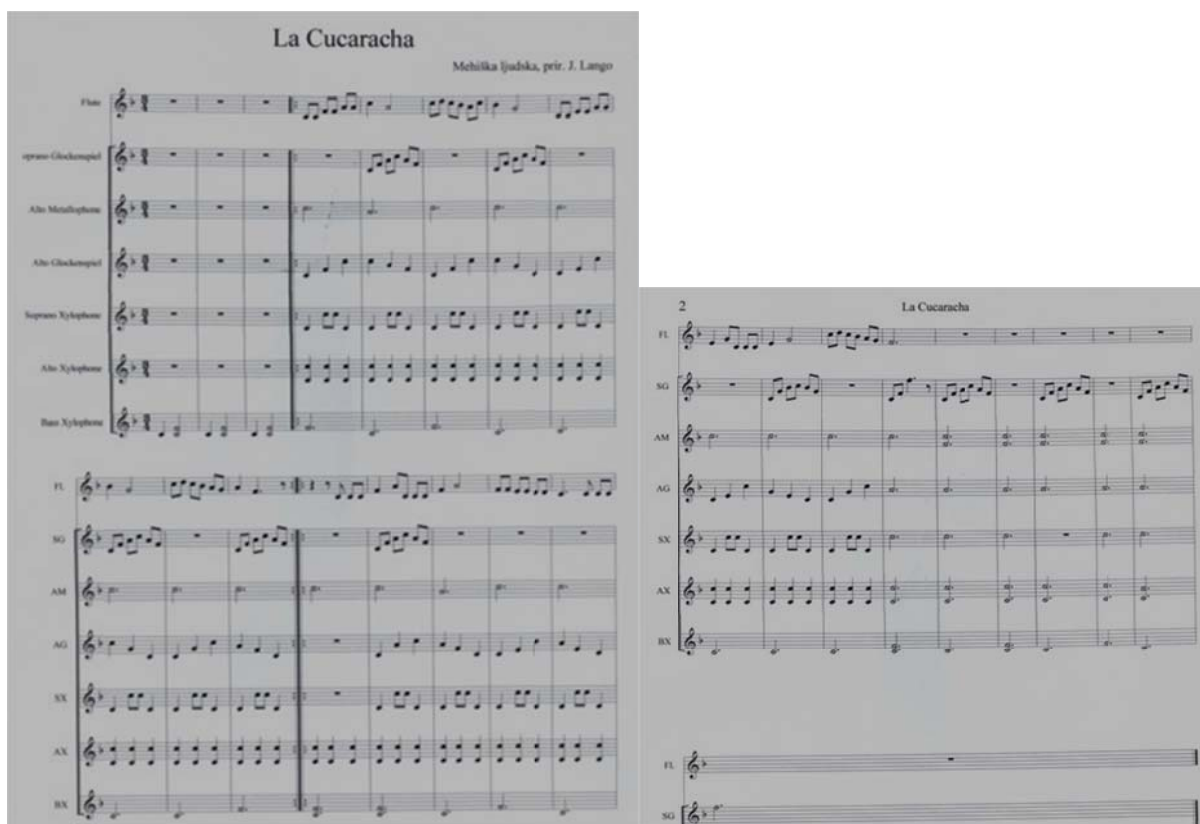
3.1 Glasba z Orffovimi glasbili

Kako pa bo zazvenela glasba od doma, če doma ni Orffovih glasbil? Preprosto. Vstopiš v spletno učilnico 4. a razreda, se pomakneš do predzadnje teme in klikneš na ustrezno povezavo. In že se ti oglasijo zvoki melodije, dodana pa je še spremljava z sopranskimi zvončki, altovskimi zvončki, sopranskim ksilofonom, altovskim ksilofonom, altovskim metalofonom ali basovskim ksilofonom. Le izbrati je potrebno. Lahko pa poslušas melodijo in celotno spremljavo skupaj.

- [La Cucaracha - uvodna pesem datoteka](#)
- [LA CUCARACHA datoteka](#)
- [La Cucaracha - sopranski zvončki datoteka](#)
- [La Cucaracha - altovski zvončki datoteka](#)
- [La Cucaracha - sopranski ksilofon datoteka](#)
- [La Cucaracha - altovski ksilofon datoteka](#)
- [La Cucaracha - altovski metalofon datoteka](#)
- [La Cucaracha - basovski ksilofon datoteka](#)

In ista melodija skupaj z glasbili je potem zazvenela še v razredu. Učenci so si z uporabo te preproste učilnice pomagali pri izvajanju z glasbili. Pri tem so bili zelo učinkoviti. Občasno so si še želeli »pomoč« instrumentov, ki so jim lahko prisluhnili doma. Potem pa je vse steklo kot po maslu. Vse to dokazuje in potrjuje teoretična izhodišča, na katerih je oblikovano e-učenje. Omogočena je individualizacija in diferenciacija, prav tako pa tudi konstruktivistično učenje. Učenci lahko tudi medsebojno sodelujejo, si pomagajo. Velika prednost je tudi v tem, da niso omejeni na delo le v običajni učilnici, aktivnost se prenaša izven okvirov šolskih zidov. Ob tem se razvijajo prednosti, ki so bile omenjene že v opisu ideje Carla Orffa. Razvija se ritmični in melodični posluš, posluš za določene oblike, večglasje in harmonijo, tempo in dinamiko, razvija se glasbeni spomin, prav tako pa učenci lahko posamezne dele slišijo v celoti v ustreznem tempu. Pomembno mesto ima nadgradnja izkušenj in bogatenje glasbenih predstav.

The image displays a musical score for the song "La Cucaracha" arranged for six melodic instruments. The score is divided into two systems. The first system includes parts for Flute, Soprano Glockenspiel, Alto Metallophone, Alto Glockenspiel, Soprano Xylophone, and Alto Xylophone. The second system includes parts for Flute, Soprano Xylophone, Alto Xylophone, and Bass Xylophone. The score is written in 2/4 time and includes a key signature of one flat (B-flat). The title "La Cucaracha" is prominently displayed at the top of each system, and the composer "Mehilka ljudska, prir. J. Lango" is noted below the title.

Priredba pesmi La Cucaracha, za šest melodičnih glasbil

La Cucaracha
Mehilika ljudska, priv. J. Lango

Flute

Soprano Glockenspiel

Alto Metallophone

Alto Glockenspiel

Soprano Xylophone

Alto Xylophone

Bass Xylophone

Fl.

SG.

AM.

AG.

SX.

AX.

BX.

2

La Cucaracha

Fl.

SG.

AM.

AG.

SX.

AX.

BX.

Priredba pesmi La Cucaracha za sopranske zvončke

La Cucaracha
Mehilika ljudska, priv. J. Lango

Flute

Soprano Glockenspiel

Alto Metallophone

Alto Glockenspiel

Soprano Xylophone

Alto Xylophone

Bass Xylophone

Fl.

SG.

AM.

AG.

SX.

AX.

BX.

2

La Cucaracha

Fl.

SG.

AM.

AG.

SX.

AX.

BX.

Priredba pesmi La Cucaracha za sopranski ksilofon

The image shows two pages of a musical score for the song "La Cucaracha". The title "La Cucaracha" is at the top, followed by "Mehiška ljudika, priev. J. Lango". The score is written for a variety of instruments, including Flute, Soprano Clarinet, Alto Clarinet, Soprano Saxophone, Alto Saxophone, Bass Saxophone, Flute, SG, AM, AG, SX, AX, and BX. The notation is in 2/4 time and includes various musical symbols like notes, rests, and bar lines.

Priredba pesmi La Cucaracha za basovski ksilofon

4 Metoda zbiranja podatkov

Z učenci sem po prvem poskusu izpeljal skupinski strukturirani intervju. Kaj sem z njim ugotovil?

Vprašanja	Kode	Pojmi
1. Zakaj obiskujete Orffov krožek? <i>Pri tej dejavnosti se sprostim in uživam, ko igram na različna glasbila. Imam se zelo dobro. Lahko se zabavam. Ta dejavnost mi zelo veliko pomeni</i>	Uživanje ob glasbi, sprostitev, dejavnost jim veliko pomeni.	Vloga in pomen Orffove dejavnosti.
2. Katere skladbe so ti pri tej dejavnosti najbolj všeč? <i>To so skladbe, kjer lahko igram po svoje. Predvsem skladbe, ki jih spremljamo z zvočnimi cevmi in resonatorji. Ritmične vaje in igranje na ritmična glasbila.</i>	Igranje na svoj način, različni ritmični in melodični instrumenti, zvočne cevi.	Glasbila in njihov pomen pri igranju.
3. Kaj menite o tem, da imamo zapisano skladbo na listu z notami? <i>To je sicer dobro, a ne poznam vseh not in si moram napisati, katera je določena nota. Spremljavo, ki jo igram, si pobarvam. Učitelja prosim, naj mi</i>	Igranje po notnem zapisu, barvanje spremljave, zapis not s črkami.	Notni zapisi na papirju.

napiše črke za posamezne note, ker jih še ne poznam.		
4. V razredu imamo računalnik in ga lahko uporabljamo pri različnih predmetih, tudi pri glasbeni vzgoji. Kako to sprejemate? <i>Zelo je zanimivo, predvsem zato, ker lahko opazujemo določene glasbenike pri igranju na instrumente, plesalce pri plesu. Najbolj je bilo zanimivo, ko smo sami oblikovali svoje melodije in smo jih lahko popravljali, saj smo slišali, kaj smo zapisali.</i>	Uporaba računalnika pri različnih predmetih, tudi pri glasbeni vzgoji, omogoča boljšo predstavljivost, poslušanje in spremljanje svojega dela.	Vloga računalnika pri poučevanju glasbene vzgoje.
5. Naš razred ima tudi svojo spletno učilnico, kjer so različne naloge. Kaj pa menite o tem? <i>To je res zanimivo, da lahko tudi doma spremljamo delo v učilnici. Redno spremljam in rešujem naloge. Rad si pogledam, kaj je novega. Predvsem mi je všeč glasbena vzgoja in to, da lahko s klikom oblikujem svojo melodijo.</i>	Pozitivna mnenja učencev o spletni učilnici razreda.	Mnenja učencev o spletni učilnici.
6. Kaj pa menite o tem, da imamo tudi spletno učilnico za Orffove spremljave? Kako vam je to všeč? <i>Meni je super. Doma sem pogledala notni zapis na papirju, potem pa sem s klikom prisluhnila zapisani spremljavi na računalniku. Zanimivo. Pomembno je, da si olajšamo delo. Mislim, da nam bo pri Orffu potem šlo lažje od rok. Zdi se mi, kot da bi nekdo igral ostale melodije, sama se zberem in poslušam svojo spremljavo.</i>	Učenci naklonjeni spletni učilnici za Orffove spremljave.	Spletna učilnica za Orffova glasbila.
7. Bi še kaj dodali? <i>Upam, da bo tudi v naslednjem šolskem letu tako zabavno pri Orffu in z računalnikom. Računalnik nam pomaga, je kot instrument. Radi bi tudi sami napisali kako priredbo in jo tudi odigrali.</i>	Spodbudni predlogi učencev za Orffovo dejavnost v novem šolskem letu.	Orffova dejavnost in spletna učilnica.

5 Ugotovitve in zaključki

Učenci uživajo v glasbi in ob njej. Glasba je tista oblika dejavnosti, ki spodbuja njihovo lastno aktivnost. Torej se pojavlja v obliki različnih dejavnosti poslušanja, ustvarjanja, izvajanja (Učni načrt, 2011). Svoje posebno mesto imajo seveda Orffova glasbila. Spodbujajo

lastno aktivnost učencev, omogočajo raziskovanje zvoka in ritma, prav tako pa vplivajo na medsebojno komunikacijo in sodelovanje (Pesek, 2004).

Nekaterim učencem predstavljajo notni zapisi kar nekaj težav. Le-te so povezane z branjem zapisanega in igranjem na glasbila. Tako lahko računalnik pomaga tudi pri tem. Prav različni notacijski programi omogočajo poslušanje notnega zapisa in počasnejše izvajanje melodije, saj vsak določa izvajanje glede na lastne želje.

Računalnik je seveda dobrodošel pripomoček tudi pri ostalih predmetih, saj omogoča s spletnimi učilnicami, dodatno delo, reševanje nalog in dopolnjevanje znanja (Valenčič, 2007). Pri glasbeni vzgoji so lahko učenci zapisali svoje melodije v notno črtovje, prisluhnili so zapisanemu in to tudi popravljali, dokler niso bili z nastalo melodijo zadovoljni.

Tudi naši učenci so zelo veseli, da imajo svojo spletno učilnico, kjer lahko najdejo mnogo zanimivih izzivov za učenje in sprostitev. Zelo so navdušeni nad spletno učilnico za Orffova glasbila, ki jim omogoča samostojno urjenje zapisanih spremljav ter zbrano poslušanje (Lango, 2007).

Spodbudne so tudi njihove besede, da si želijo s takim načinom dela nadaljevati, saj jih spodbuja, motivira in jim omogoča, da lahko določeno skladbo večkrat ponovijo. Računalnik pa lahko tudi nadomesti manjkajočega učenca, saj namesto njega lahko odigra zapisano spremljavo.

Učenci tudi menijo, da je vse to zabava in ni učenje, čeprav pa se ob zabavi tudi veliko naučijo. Prav tak način dela odpira neko novo razsežnost. Uporabo računalnika pri spoznavanju in igranju spremljav. Sicer je potrebno vedeti, da računalnik ne more nadomestiti učenca, je pa prav gotovo učinkovit pripomoček pri igranju različnih spremljav. Ta učinkovitost se pokaže po tem, ko učenci zapisane spremljave zaigrajo na resnična Orffova glasbila.

6 Zaključek

IKT spodbuja učence k raziskovanju in lastnemu delu, lastni aktivnosti. Omogoča jim uspešnost in konstruktivistično reševanje problemov. Z lastnim delom in uspešnostjo se učencem razvija notranja motivacija in pozitivno samovrednotenje. Učenci pri delu uporabljajo svoje individualne pristope. Vse te dimenzije ponovno potrjujejo teoretična izhodišča, do katerih so s svojimi raziskavami prišli domači in tuji raziskovalci (Borota, 2007, Lango, 2007b; McDowall, 2003, Webster, 2007). Vsekakor pa je predpogoj naklonjenost učiteljev in učencev do takega načina dela.

Orffova glasbila in računalnik? Že v načrtovanju Orffove dejavnosti sem razmišljal o tem področju. Ker vodim na šoli to dejavnost že 12 let iz izkušenj lahko povem, da je vselej pritegnila veliko učencev. Prav ta novost pa je vplivala na to, da je postala dejavnost zanimiva še po drugi plati. Namreč, z uporabo IKT in učenja na daljavo so učenci pri igranju na Orffova glasbila hitreje in pravilneje odigrali zapisano spremljavo. Po poslušanju niso več razmišljali o višini tona, ki ga morajo odigrati. Pozorni so bili samo na to, da so izvajali spremljavo, kot jo je izvajal računalnik. Pri tem so lahko spreminjali hitrost izvajanja. Tako je bila spremljava tudi ritmično ustrezna skozi celotno pesem.

Kar nekaj učencev je menilo, da je računalnik instrument, ki dopolnjuje spremljavo. Kljub temu pa se ta »instrument« ne bo pojavil na odru in ne bo nadomestil učencev. Še vedno bodo učenci tisti, ki bodo aktivni pri delu, še vedno bodo učenci tisti, ki bodo aktivni pri Orffovem krožku in bodo igrali na zvončke, na ksilofone, na metalofone ali na bobne. Računalnik ne more in ne sme zamenjati te vloge učencev. Je pa pripomoček, ki učencem olajša pot do končnega rezultata, dejavnostnega izvajanja glasbe.

Kakšni so naši načrti za naprej? Spletno učilnico »Glasba z Orffovimi instrumenti« bomo uporabljali in dopolnjevali tudi v bodoče. Prepričan sem, da bomo lahko vanjo vključili številne priredbe, ki jih bodo oblikovali učenci. Seveda pa bomo dejavnost redno spremljali, evalvirali ter vnašali vanjo izboljšave in novosti. V ta namen je na naslovu <http://www.mojaanketa.si/anketa/238081824/> oblikovana posebna anketa, s katero bomo lahko vrednotili spletno učilnico in prenovljeno delo v Orffovem krožku.

Viri in literatura

- Addressi, A, Pachet, F (2005). Experiments With a Musical Machine: Musical Style Replication in 3 to 5 Year Old Children. *British Journal of Music Education*, 22(1), str. 21–46.
- Andrade, J. idr. (2008). Guidelines for the Development of E-learning Systems by Means of Proactive Questions. *Computers & Education*, 51 (4), str. 1510–1522.
- Beckstead, D. (2001). Will Technology Transform Music Education? *Music Educators Journal*, 87(6), str. 44–49.
- Blažič, M. idr. (2003). Didaktika. Novo mesto: Visokošolsko središče, Inštitut za raziskovalno in razvojno delo.
- Borota, B. (2007). Vpliv sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije na pouk glasbene vzgoje: doktorska disertacija. Ljubljana.
- Buehrer, T. (2000). An Alternative Pedagogical Paradigm for Aural Skills: An Examination of Constructivist Learning Theory and Its Potential for Implementation into Aural Skills Curricula. *Disertation Abstracts International*, 61 (4), str. 1210.
- Bush, J.(2001). Introducing the Practioner's Voice Through Electronic Monitoring. *Journal of Tecnology in Music Learning*, 1(1), str. 4–9.
- Gleen, S., Fitzgerald, M. (2002). Technology and Student Attitudes, Motivation, and Self-efficacy: A Qualitative Study. *NAXWPI Journal*, str. 4–15.
- Greher, G. (2004). Multimedia in the Clasroom: Tapping Into an Adolescent's Cultural Literacy. *Journal of Technology in Music Learning*, 2 (2), str. 21–43.
- Jonassen, D. (1999). Designing Constructivist Learning Enviroment. V: Reigeluth, C. M. (ur.). *Instrtuational-design Theories and Models*, št. 2. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Lango, J (2006). Računalnik in glasba. V: Žvar, D. (ur.), *Glasba v šoli*, 11 (4), str. 21–33.
- Lango, J (2007a). Glasba in računalnik, računalnik kot glasbeni instrument. V: Krek, J. idr. (ur.), *Učitelj v vlogi raziskovalca: akcijsko raziskovanje na področjih medpremetnega povezovanja in vzgojne zasnove v javni šoli*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta, str. 386–405.
- Lango, J (2007b). Glasba in multimedija. V: Žvar, D.(ur.), *Glasba v šoli in vrtcu*, 12 (3–4), str. 41–54.
- Leggete, R. (2002). The Effect of Technology-assisted Music Instruction on the Self-concept and Academic Achievement of Fourth Grade Public School Student. *Contribution to Music Education*. 29 (1), str. 59–69.
- Mason, R., Rennie, F. (2006). *Elearning, The Key Concepts*. London: Routledge.
- McDowall, J. (2003). Music Technology: New Literacies in Early Year. Dosegljivo na: <http://crpit.com/confpapers/CRPITV34McDowall.pdf> (uporabljeno 12. 2. 2007).

- Pesek, A. (1997). *Otroci v svetu glasbe*. Ljubljana: Založba MK.
- Predmetna kurikularna komisija za glasbeno vzgojo (2011). *Učni načrt. Glasbena vzgoja v osnovni šoli*. Ljubljana: MŠZŠ, Zavod RS za šolstvo.
- Rebolj, V. (2008). E-izobraževanje skozi očala pedagogike in didaktike. Radovljica: Didakta.
- Resse, S. (2001). Tools for Thinking in Sound. *Music Educators Journal*. 88(1), str. 42–45.
- Roblyer, M. D. (2006). *Integration Educational Technology into Teaching*, 4th edition. London: Pearson Education Ltd.
- Rudolph, T. E. idr. (2005). *Technology Strategies for Music Education*, Wyncote, PA: Technology Institute for Music Educators.
- Sulčič, V. (2007). Skupnost Moodle v Sloveniji. V: Bojnec, Š. (ur.), *Managment*. Koper: Univerza na Primorskem, Fakulteta za Managment Koper. 2 (3), str. 267–272.
- Valant, M. (2009). Opremljenost glasbenih šol z IKT ter njena uporaba pri pouku nauka o glasbi. V: Rotar Pance, B. (ur) *Glasbeno pedagoški zbornik*. Ljubljana: Akademija za glasbo. 12, str. 56–70.
- Valenčič, S. (2007). *Spletne učilnice in sistem Wiki*. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za matematiko in fiziko.
- Voglar, M. (1989). *Skladbe za male in velike instrumente*. Ljubljana: DZS.
- Webster, P. (2007) *Computer-based Technology and Music Teaching and Learning: 2000-2005*. V: Bressler, L. (ur.), *International Handbook of Research in Art Education*. Dordrecht: Springer, cop., 2., str. 1311–1328.